

Posudek diplomové práce Mgr. Markéty Sladké Využití obrazového materiálu na 2. stupni ZŠ

Autorka se ve své diplomové práci zabývá využitím obrazového materiálu ve výuce komunikační a slohové složky předmětu český jazyk a literatura na 2. stupni ZŠ. Téma zvolila velmi dobře, v diplomové práci účelně využila svých praktických zkušeností z role učitelky českého jazyka a výtvarné výchovy na 2. stupni Základní školy J. J. Ryby v Rožmitále nad Třemšínem.

Diplomová práce má vyrovnanou strukturu, úvodní kapitoly teoretické části jsou dobře zpracovaným východiskem pro následnou praktickou část. Diplomandka nejprve podrobila analýze učebnice českého jazyka pro 2. stupeň tří různých nakladatelství z hlediska zastoupení didaktického obrazového materiálu, a to sérií obrázků, ilustrací, fotografií a reprodukcí výtvarných děl.

Na s. 20 autorka správně interpretuje nevhodné zadání k sérii obrázků v učebnici českého jazyka pro 6. ročník nakladatelství Fraus. Vzhledem k tomu, že série obrázků je určena k vypravování, není z didaktického hlediska vhodné zadání Prohlédněte si obrázky a řekněte, co na každém vidíte. Formulace zadání by měla žáky vést k tomu, že cílem není popis jednotlivých obrázků, ale vypravování souvislé dějové linie. Za správnou považují také poznámku, že úkol uvedený v učebnici pro 6. ročník, aby žáci nakreslili obrázkovou osnovu k pohádce O perníkové chaloupce nemusí být pro žáky tohoto věku motivující. Analýza učebnice je provedena velmi dobře.

Autorka zjistila, že jsou do učebnic zařazeny především reprodukce starých výtvarných děl a fotografie starých soch. Výzkum proto zaměřuje na zjištění, zda žáci 6. ročníku základní školy dají pro svou slohovou tvorbu přednost modernímu umění oproti umění tradičnímu. Na s. 46 nepřesně uvádí „při popisu uměleckého díla“. V zadání úkolu totiž nebyl záměrně zdůrazněn slohový útvar, téma, které žáci zpracovávali, bylo *Co mě napadá, když se dívám na obraz*. Diplomandka zvolila skvěle tři obrazy z různých období. Potvrdila se autorčina hypotéza, že žáci budou jako předlohu volit více obraz moderního umění, byly však zjištěny rozdíly v preferencích žáků jednotlivých škol, na kterých byl výzkum proveden.

Jako přínosnou hodnotím i další část diplomové práce, v níž autorka uvádí příklady tří vyučovacích hodin slohové a komunikační výchovy, v nichž byl funkčně využit obrazový materiál, spolu s reflexemi hodin, které podle těchto příprav autorka odučila. Výborné je funkční propojení hodin s hodinami výtvarné výchovy.

V diplomové práci se vyskytují některé formální nedostatky.

Chybějící čárka:

S. 15 – J. Maňák uvádí, že scénáře budoucnosti, které prorokují konec knih a nahrazení výpočetní technikou, se kterými se setkáváme už v 60. letech 20. století_ se ukazují jako mylné.

S. 15 – Obecně lze konstatovat, že v porovnání se 70. a 80. lety 20. století je u dnešních učebnic patrný pokrok_ zejména v grafickém zpracování.

S. 17 – První varianta, která byla k učebnicím nové generace vydána_ nese název „Český jazyk nová generace 2v1“,...

S. 27 – ...ať už ilustrací_ či fotografií...

S. 25, 26, 27, 29, 30, 34, 38, 40, 42, 43, 44, 70, 71 – Učebnice Nová škola, s. r. o. _pro...

S. 39 – Žáci mají za úkol o obrazech diskutovat, říci_ který obraz na ně nejvíce zapůsobil...

S. 50 – Žáci byli na začátku hodiny seznámeni se smyslem výzkumu a bylo jim řečeno, že nejde o práci, za kterou by byli jakkoli klasifikováni_ a že stačí, když uvedou své pohledy a jinak je práce zcela anonymní.

Nadbytečná čárka:

S. 60 – Žáci se k nim snaží vymyslet co nejvíce_ podstatných jmen,...

Další pravopisné chyby:

S. 18 – Ilustrátorem hrávé češtiny je Lumír Jůrka.

S. 26 – témtaticky

S. 45 – tématika

S. 58 – Díky tomu došlo nejen k rozvoji komunikační kompetence, ale i kompetence sociální, protože mezi sebou musely komunikovat. (žáci)

Morfologická chyby:

S. 26 – Série, které nakladatelství zařadila, jsou bohužel většinou tematicky pro žáky ne moc **poutavá**...

S. 50 – ...za kterou by byli jakkoli **klasifikováni**...

Lexikální chyba – nevhodně užitě zájmeno

S. 32 – ...jaké slohové postupy se v ukázce uplatňují

Stylizační nedostatky:

S. 17 – **Část** věnující se komunikaci a slohu má v učebnici svou oddělenou **část**...

S. 44 – 4x se opakuje sloveso *působí*, 3x v těsné blízkosti.

Celkově hodnotím diplomovou práci jako zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikaci velmi dobře.

Plzeň 31. 7. 2023

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,

vedoucí diplomové práce

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
J. Vejvodová